

Izhaja vsak četrtek.
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjižaru Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

Naročnino sprejema vre
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Oznani se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 37.

V Mariboru 15. septembra 1870.

Tečaj IV.

Ali bo zdaj vojske konec.

Ko se je po tridnevni krvavi bitvi okol Metza in Sedana, skorej cela Mak-Mahonova armada podala Prusom, in Bazaine spet bil v trdnjavo Metz nazaj vržen in se je tudi cesar Napoleon navlašč vjeti dal, rečemo navlašč, ker če bi bil hotel, bi lahko bil ušel ali v Belgijo in od tod po francoskem brodovju kamor bi bil koli hotel. Vsak človek je mislil, da je zdaj vojske konec, ki je namreč znal, da je pruski kralj Wilhelm v svoji proklamaciji na francoski narod rekel, ko je njegova armada stopila na Francosko; da se on ne bojuje z francoskim narodom, temuč sam z vlado — dinastijo —, ker pruski kralj je do zdaj vlado odstranil in Napoleona vjel. — Temu vendar ni tako, in Nemci se še dalje bojujejo s francoskim narodom, in kažejo s tem očitno celemu svetu, da jim je več mar za poveksanje svoje oblasti, kakor za svobodo in blaženost jim sosednega naroda.

Poti Nemcev so s tem postopanjem tedaj celemu svetu odkriti, oni držijo namreč do onega cila, na katerem stojijo le za vse evropejske vlade važne besede: „Nemci imajo nadvlado čez celo Evropo!“ Ali pa bodo res prišli do tega cila? Mislimo ne! Sicer tudi zdaj vse evropejske vlade, ravno kakor leta 1866 mirno gledajo, kako se Prus spet hoče, kakor tačas, poveksati in ojačiti, kako hočejo Nemci eno do zdaj najmočnejših vlad popolnoma potreti in onemoglo storiti, in po aneksiranju Nemčije še močnejšo storiti; upamo vendar, da se bodo druge evropske vlade še vendar ob pravem času zdramile in bodo videle strahovito brezdnost, katero hočejo Nemci poleg njih izkopati; upamo, da bodo to nevarnost spoznale in začele ostro postopati proti takemu ravnanju Nemcev; ker če pripustijo, da se evropsko ravnotežje po oslabiljenju francoske vlade popolnoma razdere; če pripustijo, da bodo Prusi še po poveksanju svoje države močnejši in po tem še bolj ošabni postali; bodo morebiti čez nekoliko let to zlo obžalovali, da zdaj pri vseh teh važnih dogodkih roke križem držijo, ker se jim bode ravno tako godilo, kakor zdaj Napoleonu, ki je tudi leta 1866, ko so Prusi Avstrijo tako strašno ponižali, roke križem držal. Če bi Napoleon Prusom leta 1866 bil rekel: Počasu, to ne gre, da bi ti po aneksiranju dežel preveč močen postal. Če bi bil tedaj Napoleon to rekel in se Prusom zoperstavil, bi ne bil zdaj pruski vjetnik.

Moramo vendar tudi tukaj odkritosrečno izreči, da ne obžalujemo Napoleonovega propada, ker trinoštvo smo in bomo vsikdar grajali in zaničevali. Francoski narod je zdaj trinoštva rešen, ki mu je do zdaj roko vezalo in od nekdaj svobodoljubni narod, bode znal svobodo braniti proti ošabnim in lakomnim Nemcem; samo eno mu je pri tem pred vsem drugim potrebno: popolna sloga. Svoboda in sloga med vsemi strankami boste spet spodile sovražnika iz dežele, kakor ste to storile l. 1792.

Z bojišča

O bitvi pri Metz-u 31. avgusta so še prišla te-le tančnejša sporočila: General Bazaine je hotel prodreti prusko vojsko in pri tej priložnosti je bilo krvavo klanje celih 30 ur noč in dan. Padla je na obeh straneh strašna množina

vojakov, posebno po noči, ko je bil boj z bajoneti in puškimi kopiti. Ta bitva imenovana bitva pri Noisseville, ni bila zmagovalna za Francoze, ker so se morali v trdnjavo nazaj pomeknuti.

7. t. m. je bila cela armada na potu proti Parizu, in prve straže so že prišle do Laon-a. Francoske vasi so vse prazne, vse ljudstvo je pobegnolo. Pri Mühlhausnu so hoteli Nemci čez Ren, bili so vendar od francoskih prostovoljcev nazaj vrženi in pobiti. Tukaj se število francoskih prostovoljcev zlo množi, ker kmeti vsi pristopajo (tedaj Prusom za hrbtom). Iz Pariza se piše, da so oblegani Štrasburžani planili iz trdnjave na nemške oblegovalce in jih pobili 8—10.000 in jim tudi vzeli več kanon.

Pruski uradni časniki pišejo, da so Prusi med bojevanjem pri Sedanu vjeli 125.000 Francozov, kapituliralo jih je v Sedanu blizu 83.000, med temi 4.000 častnikov, dalje so v trdnjavi našli 14.000 ranjenih. Dobili so Prusi tudi 400 poljskih topov med temi 70 mitrelez in 150 trdnjavnih topov, 10.000 konjev in mnogo orodja za vojskovanje. V Belgijo pa je prišlo 3000 Francozov. Tedaj bi vsa Mak-Mahonova vojska bila štela pri Sedanu blizu 125.000 mož. Če je tedaj to res, da se je tako velika armada taki podala, je morala tukaj biti strašna izdaja.

9. septembra so prišli Prusi že v Montmirail in Sesanno in tudi v Chaumy. — Bazaine se ni hotel podati, ko se mu je naznanilo da je Napoleon vlovljen, temuč je rekel: „Kaj mene briga cesar, jaz sam imam povelje v Metz-u.“ Bazaine ima še 80.000 mož, z tako veliko množino se v Metz-u tedaj ne bo mogel dolgo držati, posebno ker njim manjka dobre vode.

Tudi majhena trdnjava Bič se še ni podala, temuč se dobro brani. Ujeti general Wimpfen je poslan v Kronstadt.

11. t. m. so Prusi že prišli v Chateau-Thierry in so obsedli La Terté-Gaucher.

12. t. m. so Prusi prišli v Meaux in Melun, tedaj so že samo 5 ur od Pariza.

Trdnjava Laon se je Prusom podala, ko so vendar Prusi v njo prišli, se je naenkrat razletela v zrak, mnogo Prusov in tudi mnogo generalov med njimi je tukaj našlo smrt, tudi mnogo francoske mobilne straže; mnogo pa je ranjenih. Gotovo je tukaj bila izdaja.

Trdnjava Thionville se Prusom ni podala in je dobro z živčjem oskrbljena.

Napoleon je prišel 5. t. m. v Kasel in se je taki podal v Wilhelmshöhe. Njegov sin pa se je odpeljal iz Ostenda na Angleško.

Mak-Mahon ni umrl, temuč mu je bolje, čeravno je zlo ranjen.

Nemci so v sedajnem francoskem boju spravili više 1,210.000 vojakov na bojišče.

Trdnjave Metz, Štrasburg in Bič se še zmirom prav hrabro branijo.

13. t. m. so Prusi celi dan ostro napadali trdnjavo Toul, bili so vendar popolnoma pobiti in so zgubili 10.000 ljudi.